

The background is a vibrant, stylized illustration. It features a blue sky with white clouds and a sun with rays. A green mountain range is visible in the distance. In the foreground, there's a blue body of water with a small orange boat. The water is surrounded by green hills and various colorful, abstract shapes. On the left, there's a red and white striped tower. On the right, there's a red brick building with a black roof. The overall style is modern and artistic, with a focus on bold colors and geometric shapes.

Kouvolan kaupungin metsäalueiden profilointi 2019

Johdanto

Työssä tutkittiin Kouvolan metsäalueita vuorovaikutteisesti yhdessä metsien käyttäjien kanssa. Työn tuloksena ovat metsäprofiilit, jotka kuvaavat eri metsäalueiden erilaista käyttöä ja käytön mukaan suunnattuja hoitoimenpiteitä.

Työn tavoitteena oli kerryttää ymmärrystä Kouvolan kaupungin metsäalueiden käytöstä ja sen myötä kohdentaa hoitotoimia käyttäjälähtöisesti. Tavoitteeseen pääsemiseksi prosessissa kartoitettiin asukkaiden ja sidosryhmien käyttäjäkokemuksia Kouvolan kaupungin metsistä. **Työn taustalla** on Kouvolan uusi kaupunkistrategia, jossa liikkumisen, luontomatkailun ja lasten ja nuorten merkitys on nostettu esiin. Vihreä Kouvola -ohjelman tavoitteena on korostaa vihreiden alueiden ja niiden hoidon merkitystä asukkaille ja luonnolle sekä parantaa yhteistyötä ja selkeyttää toimintaa. Vihreä Kouvola – ohjelman tavoitteena on myös ylläpitää ja lisätä luonnon monimuotoisuutta sekä helpottaa viheralueiden käyttöä ja hoitoa koskevaa päätöksentekoa.

Työssä selvitettiin mm. asukkaiden, keskeisten sidosryhmien ja lasten ja koululaisten

- tapoja liikkua kaupungin metsissä
- mieluisia, tärkeitä tai epäviihtyisiä paikkoja kaupungin metsissä
- mielipiteitä toteutetuista metsänhoitotoimista
- näkemyksiä siitä, miten kaupungin metsien virkistyskäyttöä voisi kehittää

Työssä laadittiin kaupungin metsille profiilit käyttäjäkokemusten perusteella. Profiilien tehtävänä on tukea kunnossapidon suunnittelua, jotta resursseja osataan kohdentaa käytön kannalta oikeisiin paikkoihin ja parantaa käyttäjien ymmärrystä metsäalueita koskevien ratkaisujen taustoista ja tietoisuutta kaupungin metsien tarjoamista käyttömahdollisuuksista

Työ toteutettiin syksyllä 2018, käynnistyen syyskuussa ja päättyen joulukuussa. Työtä ohjasivat Kouvolan kaupungilta Kirsi Hokkanen, Kaisa Niilo-Rämä, Hannu Friman ja Teemu Mäkipaakkanen. Työn toteutti Kouvolan kaupungin toimeksiannosta Ramboll Finlandista seuraavat asiantuntijat: Projektipäällikkö Sini Miettinen, palvelumuotoilijat Inna Ampuja ja Johanna Koivunen, maisema-asiantuntijat Elise Lohman ja Elina Kalliala, paikkatietoasiantuntija Elina Puhjo sekä avustava palvelumuotoilija Aino Ropponen.

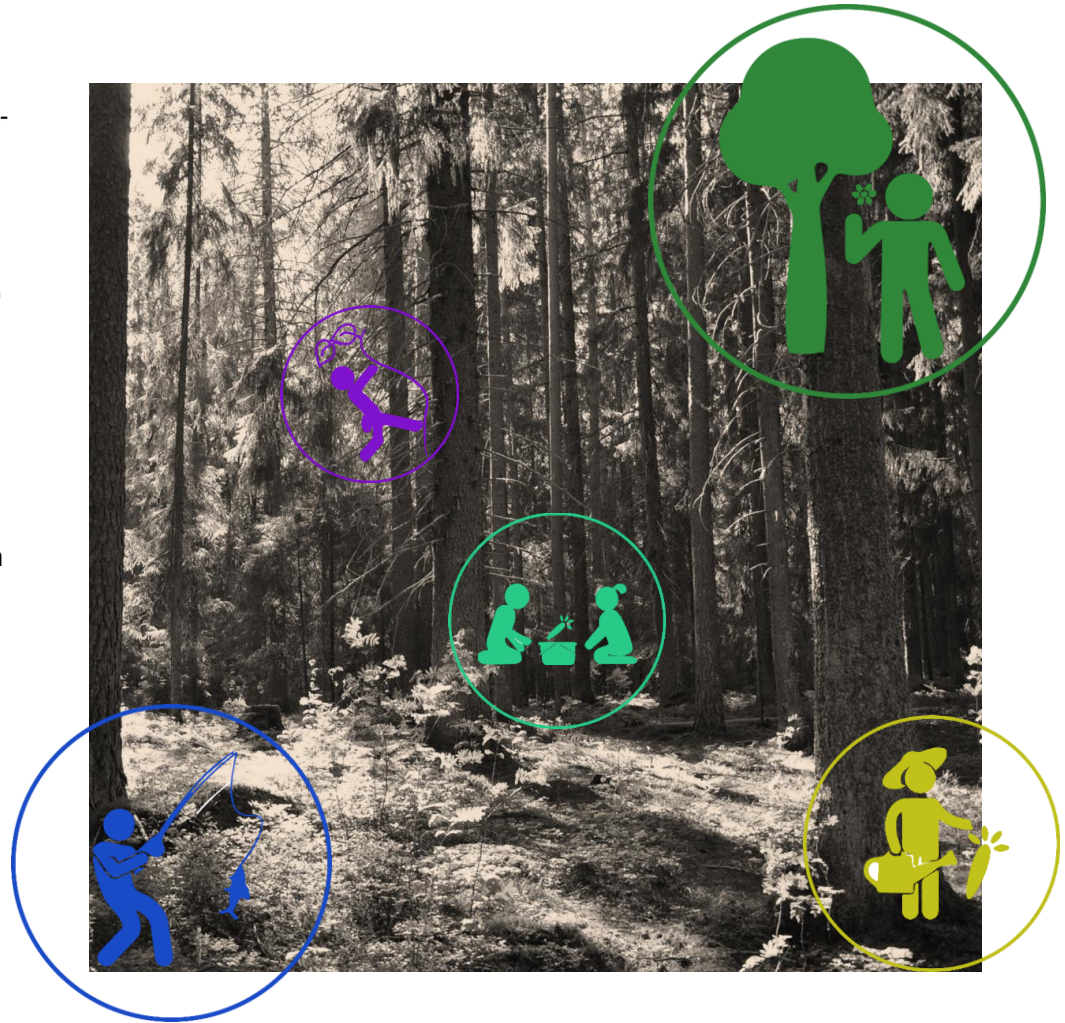
Mitä metsäprofiilit ovat?

Metsäprofiilien avulla esitetään tiivistetysti erilaisiin metsä- ja viherympäristöihin liittyviä merkityksiä, ominaisuuksia ja kehitystarpeita.

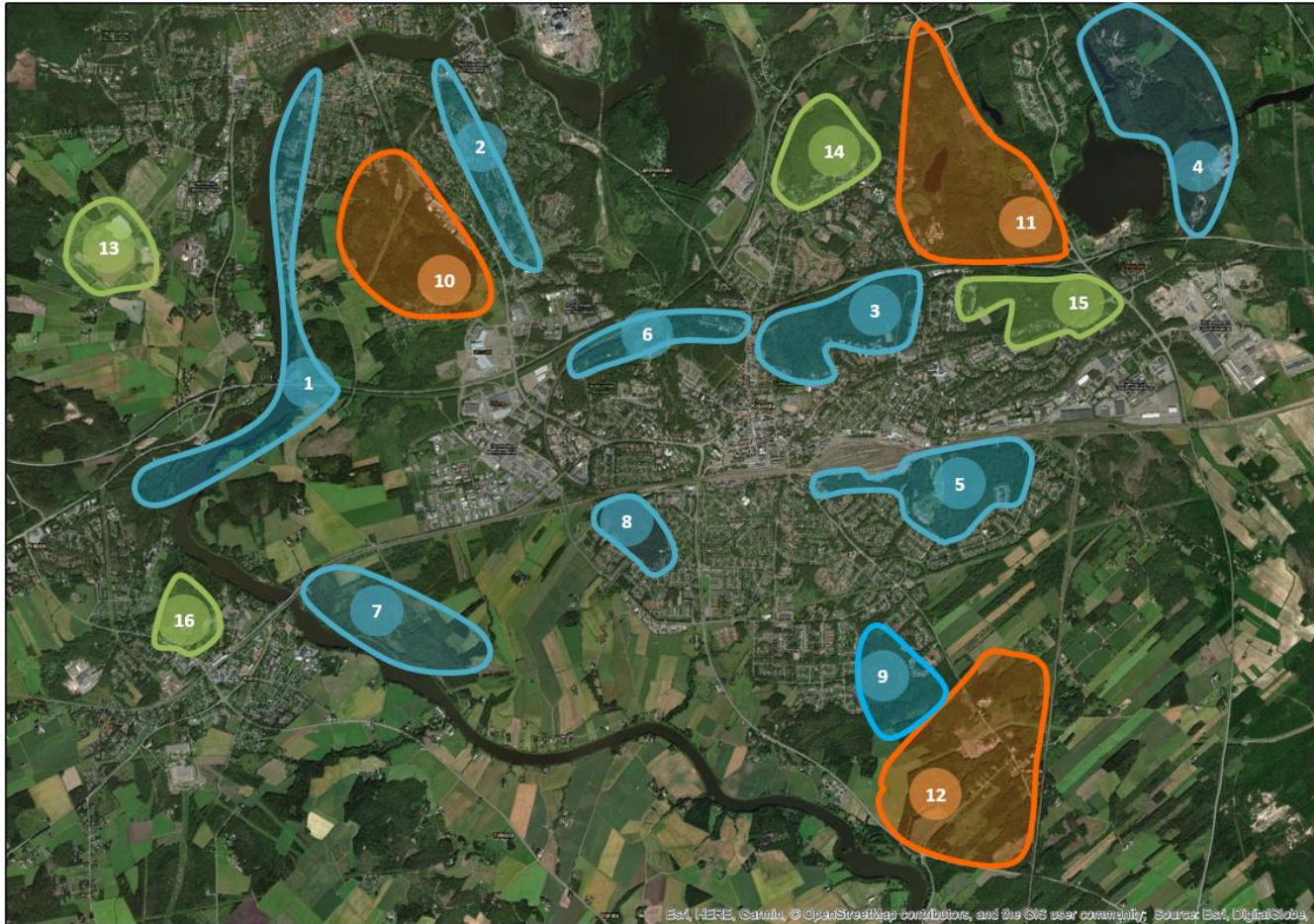
Metsäprofiilit ovat tapa havainnollistaa alueiden käyttöä ja niihin linkittyvää käyttäjien asiantuntemusta, sekä niihin vastaavia hoito- ja kunnostustoimenpiteitä. Ne sisältävät viher- ja virkistysalueverkoston kehittämistä tukevaa tietoa käyttäjille merkityksellisistä metsäalueista ja niihin kohdistuvista tarpeista ja toiveista.

Käyttäjäymmärryksen avulla voidaan toimenpiteitä kohdistaa paremmin erilaisia alueita ja käyttäjäryhmiä palveleviksi. Metsäprofiilit tarjoavat kattavan kuvan metsien käyttäjäkokemuksista sekä metsiin kohdistuvista tarpeista ja toiveista Vihreä Kouvola –ohjelman tueksi.

Metsäprofiilit esitetään karttoina, yksittäisiä profiilin metsäkohteita kuvaavina kohdekortteina, jotka ovat tapa esittää rinnakkain 1) käyttäjän metsäkokemus sekä 2) kunnossapidon toimenpiteitä ja reunaehtoja metsänhoitoon ja viherympäristöihin liittyen.

Metsäprofiilit kartalla

MONIMUOTOISET ULKOILUALUEET

1 – 9

RAUHOITTAVAT RETKEILYALUEET

10 – 12

TUNTEMATTOMAT LUONTOALUEET

13 – 17

Aluerajaukset ovat suuntaa antavia

Monimuotoiset ulkoilualueet

Esimerkki-käyttäjät	• Lenkkeilijät, hiihtäjät, koiranulkoiluttajat, koululaiset, leikkijät, ratsastajat, "kaiken kansan ulkoilupaikat".
Tunnusmerkit ja mahdollistajat / vahvuudet	• Sijaitsevat lähellä asutusta, käyttökynnys alhainen, mahdollistavat arkiliikunnan ja luontokosketuksen päivittäin. • Ovat osa asuinalueiden imagoa. • Sosiaalisten kohtaamisien muodostaminen. Kuntopolut, ladut, kuntoilupaikat, maastopyöräreitit, eli monipuolinen reittiverkosto.
Haasteet ja tarvittavat hoitotoimet	• Erilaiset tarpeet ja toiveet palveluista korostuvat kaupungin läheisyydessä (penkit, roaska-astiat, opasteet...) • Suuri käyttäjämäärä merkitsee suurta määrää toiveita ja mielipiteitä. • Metsänhoidossa vaihtelevuus, turvallisuus ja maisemanhoito. Tiedottaminen ja hoidon perustelu.
Hyvinvointi-arvot	• Liikunnallisuus, saavutettavuus, hyvinvointiin ja liikkumiseen liittyvä yritystoiminta.

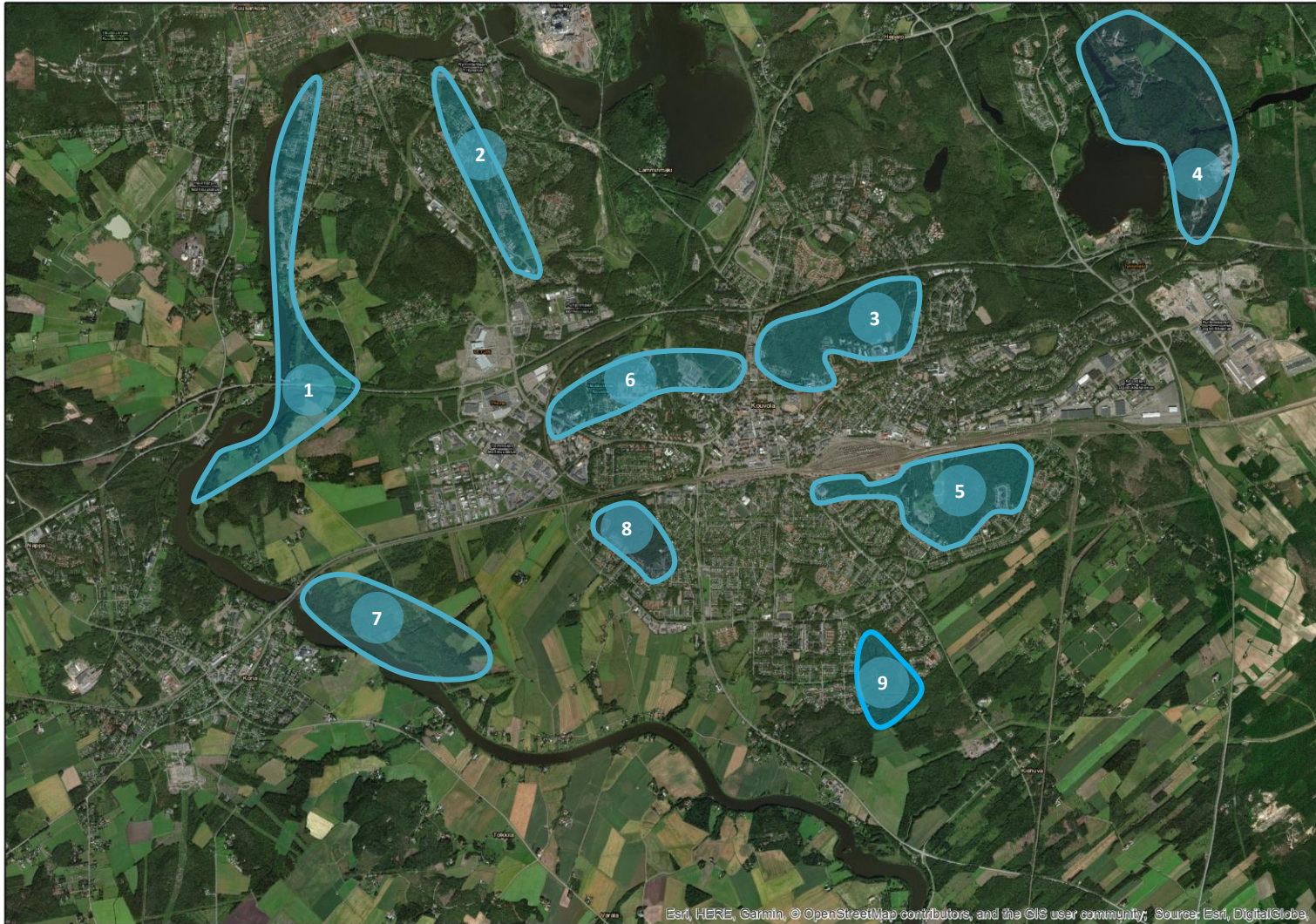

KUVA: Valaistu reitti lisää alueen käyttöä.

Alueelliset erityispiirteet

KYMIJOEN RANTAVYÖHYKE	OKANMÄKI	PALOMÄKI	KÄYRÄLAMMEN ALUE	MIELAKKA	KASARMIN-MÄKI	PUNKKERI-METSÄ JA ALAKYLÄ	TÖRÖSTIN-MÄKI	PAPPIKALLIO
Kehittyvä, maisemaltaan ja luonnoltaan rikas rantareitti. Useita suojelualueita.	Pitkulainen, kapea metsäsuikale asutuksen keskellä, koulut käyttävät paljon.	Lähialueiden koulujen lapset käyttävät opetuksessa. Vanhat niityt ja pellot tuovat vaihtelua metsämaisemaan. Paljon vaihtelevuutta suhteellisen pienellä alueella.	Uintipaikat kesällä lisäävät käyttäjiä ja tarpeita palveluille. Pidemmälle ulottuvat ulkoilu- ja latureitit, aktiviteettipaikat.	Laskettelu-rinteen ympäristö on aktiivisessa talvikäytössä. Yrittäjillä tarpeita, esim. uudet lajit. Merkitys kauko-maisemassa.	Luontoarvot ja kulttuuriarvot ovat käsi kädessä näillä alueilla. Pitkän historian omaavan alueen metsät ovat asukkaiden lähiliikunta-alue.	Historia- ja luontoarvojen hoito samalla alueella. Luontopolku kiertää rannassa, metsässä on toisen maailmansodan aikainen muinaismuisto.	Rauhallisen asuinalueen siimeksessä sijaitseva metsäalue. Asukkaiden oma metsä, vanha it-patterin paikka.	Vanhan metsän biotooppeja, lähellä kaupunkia mahdollisuus metsäretkeen.

Monimuotoiset ulkoilualueet kartalla

MONIMUOTOISET
ULKOILUALUEET

1–9

1. Kymijoen rantavyöhyke

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat ja kuntoilijat**
- **Matkailijat, melojat** (maakunnallisesti merkittävä melontareitti)

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Palvelujen kehittäminen
- **Luonto:** Rehevä ja vaihteleva joenvarsi, useita suojelualueita.
- **Saavutettavuus:** Kymijoen rantavyöhyke on keskeinen osa Kymijoen ulkoilureittiä. Metsäkyselyssä Korian sillan lähiympäristö sai muutamia mainintoja kauniista maisemasta. Rantavyöhykkeen käyttö lisääntyy lähivuosina Kymijoen ulkoilureitin kehittämisen

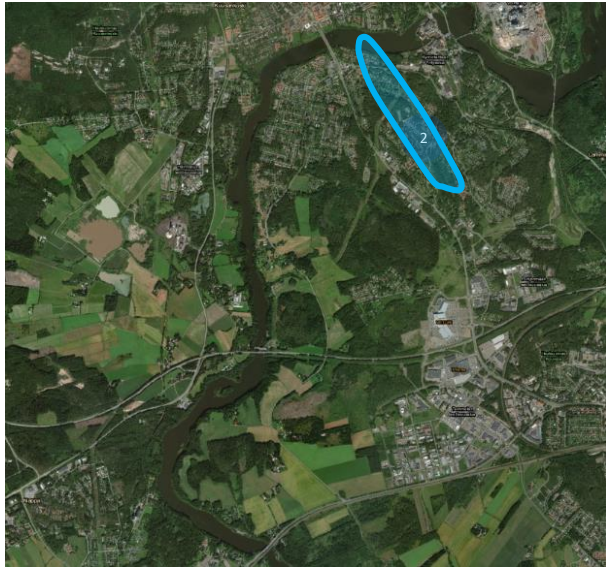
Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Reitin toimivuus
- **Luonto:** Jyrkät rinteet ja rannan sortumavaara, hoitotoimet näkyvät joen yli

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- **Palvelut ja käyttö:** Kymijoen ulkoilureitin rs-suunnitelma on valmisteilla
- **Luonto:** Rauhanvirran ja Maunukselan suojelualueet, Aholanmäelle on tekeillä erillinen hoito- ja käyttösuunnitelma, joka on uutta arvoaluetta, suunnitelmassa osoitetaan alueelle luontopolku ja tulipaikka
- Alueelle ei ole suunniteltu puuston hoitotoimia seuraavien kymmenen vuoden ajalle. Hoitotyöt on suunniteltu.

2. Okanmäki

"Se kulkee upean vanhan kuusikon (100-150 v. puut) ja lähteikön läpi ja sen varrella on paljon vanhoja kilpikaarnamäntyjä kuusikon seassa. "

Pääkäyttäjät

- **Retkeilijät**, luontoharrastajat
- **Ulkoilijat**, koululaiset

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Taukopaikat, luontoinfotaulut, Mäyrämäki - Okanmäellä on valaistu 1 km pururata, jota koulut käyttävät
- **Luonto:** Vanha kuusikko ja lähteikkö, Mäyrämäelle on perustettu uusi arvoalue syksyllä 2018, kun vanha kaatopaikka on siivottu
- **Saavutettavuus:** Asutuksen ja koulujen lähellä

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Liikuntatuntikäyttö tuo reunaehdot reittien varsien hoidolle
- **Luonto:** Vanha kuusikko ja lähteikkö ovat herkkiä kulumiselle.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- **Palvelut ja käyttö:** Risukon raivaus Kolarinmäen kuusikon halki kulkevan polun varrelta
- Puustoa on harvennettu vuonna 2015. Pitkällä aikavälillä vanhaa puustoa pitää uudistaa. Vanhat männyt mahdollistavat maisemaan sopivien pienialaisten siemenpuuhakkuiden toteuttamisen siellä, missä ei ole merkittäviä luontoarvoja.
- Alueelle ei ole suunniteltu puuston hoitotoimia seuraavien kymmenen vuoden ajalle. Hoitotyöt on suunniteltu.

3. Palomäki

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat:** koiranulkoiluttajat, leikkijät, koululaiset, sienestäjät, marjastajat, 2. asteen opiskelijat
- **Kuntoilijat:** Lenkkeilijät, hiihtäjät, ratsastajat, suunnistajat (Mobi-rata), pyöräilijät

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kuntopolku ja hiihtolatu, urheilupalveluja kuten pallokenttiä, liikuntahalleja ja frisbeegolfrata, ratsastuskeskus, alueeseen liittyvä urheilupuisto
- **Luonto:** Monipuolinen luonto, käytettävissä opetukseen ja virkistykseen, vanha metsä, monipuolinen linnusto (mm. varpushaukka, peukaloinen, punatulkuu, kuusi- ja hömötiainen), luonnontilaisuus, kelot ja kaatuneet lahopuut, vaihteleva topografia ja mäkisyys, näkymät kauas hyppymäen alueelta
- **Saavutettavuus:** Luonnon nopea saavutettavuus ja lyhyet välimatkat

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Ratsastuspolkujen kunnostus, koirat, pyörät ja ratsastajat samoilla alueilla aiheuttavat turvallisuusriskejä, opastus ja erilaisten reittien merkintä (pyöräreitti, ratsastuspolku, ojat auki, teiden aukilanaaminen, risumaja-alueen osoittaminen, tapahtumien ja kilpailujen järjestäminen, ratsastajien toiveena uusien lenkkien tekeminen ja kiipeiltävät kohdat hevosille – kehittää monipuolisesti hevosten lihaksistoa.
- **Luonto:** Metsän siivoaminen, huonokuntoisten puiden kaataminen ja risukoiden raivaaminen, monimuotoisuus turvattu eli hoitotoimet kohdistettava kuntopolun reunoille esim. vaarallisiin paikkoihin, reitin käyttöä haittaava risukko, vaarallisia hevosten jaloille.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- **Palvelut ja käyttö:** Pitkällä aikavälillä intensiivinen käyttö ja lisääntyvät polut saattavat lisätä maaston kulumista.
- **Luonto:** Palomäen metsistä iso osa on iäkäästä kuusikkoa tai männikköä. Lähivuosina on tehtävä ratkaisuja siitä, miten uutta puusukupolvea saadaan aikaan näillä alueilla ja jätetäänkö osa puustosta kehittymään luonnontilaisen kaltaiseksi (luontoselvitys on tehty). Paikoin kuusikoissa on pienialaisia hyönteistuhoja. Metsien käsittelyn maisemavaikutusten pitäisi olla pieniä ja metsien monipuolinen virkistyskäyttö ei saisi häiriintyä tai muuttua metsien hoidon vuoksi. Metsäkyselyssä ja –kävelyllä suurin osa osallistujista kannatti nuorempien metsien metsien harvennuksia, kunhan alueelle jää myös luonnonmukaista metsää. Metsien käsittelyssä on keskeistä ottaa huomioon ulkoilureittien sijainti ja säilyttää niiden välillä riittävä peitteisyys, jotta metsän tuntu ja mielikuva laajasta metsäalueesta säilyvät. Alueen puusto on pääosin vanhaa ja sitä tulisi uudistaa pienialaisesti ja eri-rakenteisen metsänkasvatuksen keinoin. Alueelle syntyneitä nuoria metsiä ja taimikoita hoidetaan oikea-aikaisesti puuston järeytymisen edistämiseksi.
- **Suunnitellut toimenpiteet:** Itäosan nuoret ja eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatuskohteet harvennetaan puuston kehityksen tukemiseksi. Länsiosassa mäen alarinteillä, pururatojen ympäristössä tehdään pienialaisia harvennus- ja poimintahakkuuta metsän kunnon ja elinvoiman ylläpitämiseksi sekä pururadan kunnossapidon vuoksi. Tasaikäisten männiköiden rakennetta voidaan monipuolistaa maisemaan sovitetuilla pienaukoilla puuston uudistamisen tukemiseksi. Liito-oravan esiintyminen otetaan huomioon tiheiden metsien harvennuksessa. Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 3-5 vuoden kuluessa

4. Käyrälammen alue

Pääkäyttäjät

- **Retkeilijät**, luontoharrastajat
- **Ulkoilijat**: Koiran ulkoiluttajat ja koiraharrastajat, marjastajat, sienestäjät, varhaiskasvatus
- **Kuntoilijat**: maastopyöräilijät, ratsastajat, uimaharrastajat, frisbeegolfin harrastajat

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut**: Kuntopolku, rakennettua ulkoilualueita, riittävästi polkuja
- **Luonto**: Kalalampi, Käyräjoki ja niiden rannat nimettiin arvokkaiksi metsäkohteiksi, rikas eläinlajisto, kuten liito-orava, koskikara ja pikkusieppo, lahoppuut, vanha sekametsä, rämeet
- **Muut**: Laaja ja moninainen alue, luonnon nopea saavutettavuus

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö**: Lammen ympäri kulkeva reitti turvallisiksi, polkujen kunnostaminen, roskien keruu, roskien lisääminen, opasteiden lisääminen, penkit, reittien avoimena pitäminen, uimaranta ei esteetön liikuntarajoitteisille, hakkuut heikentävät marjastus- ja sienestysmahdollisuuksia, laduilla roskaa ei-elinvoimaisista puista eikä lumi tule ladulle asti metsässä, talvikävelypaikkoja kaivataan, sillä nyt ladut vievät tilan.
- **Luonto**: turvallisuus, helppokulkuisuus, valoisuus – risukoiden hoito ja polut auki

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Alueen eteläpuolelle on tehty uimarannan käytön kehittämiseen liittyviä suunnitelmia
- Tuleva asutus Kalalammella lisää virkistyskäyttöä ja uusien yhteysreittien tarvetta. Lammen ympärille on mahdollista kehittää uusia ulkoilureittejä.
- Valmennushakkuiden toteutus lähivuosina maankäytön muutosalueilta ja uusille reunavyöhykkeille, esimerkiksi AO-alueeksi kaavoitettu Karimäen alue. Nuorten metsien hoitokohteet tehdään oikea-aikaisesti, jotta puusto pysyy elinvoimaisena
- Harvennuskohdeena Lautaron asutusalueen nuoret metsä ja luontaisen uudistamisen kohteena Kaskaantien vanhat kuusikot, jonne on tavoitteena saada suojuspuuhakkuulla syntymään alikasvosta.
- Luontopolku ohjaa kulkua. Lautaron Jyräänrannan ulkoilureittiä parannetaan.
- Eri toimintojen yhteensovittainen niin, ettei tule leveitä reittibaanoja vierekkäin vaan metsän tuntu saadaan säilytettyä.
- Uusi suojelualue Saarenmaalla
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 3-5 vuoden kuluessa

5. Mielakka

"Mielakan metsässä ulkoilemme ainakin viikoittain. Kävelen, juosten, suunnistaen, retkeillen, hiihtäen (myös eräsuksilla umpihangessa) sekä lasketellen ja pulkkaillen."

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat:** pulkkailijat
- **Kuntoilijat:** lenkkeilijät, hiihtäjät, suunnistajat,, laskettelijat, pyöräilijät

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kuntopolku, hiihtolatu, rinnekeskus, hiihtomaja, jousiammuntarata
- **Luonto:** Luonnontilainen metsä, kangasvuokot, jänikset ja ketut. Mielakka sai metsäkyselyssä kolmanneksi eniten ääniä luonnontilaisuuden tärkeysjärjestyksessä.
- **Muut:** Nopea saavutettavuus

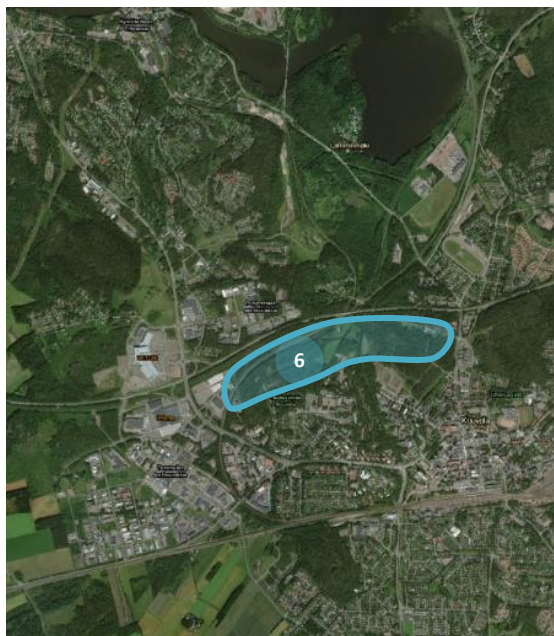
Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Pyöräilyn rajoittaminen ja vauhdin hillitseminen, alueelle lisää opasteita, Mielakan rinnekeskuksen laajenemisen rajoittaminen nousi esiin kyselyssä. Toive on osin ristiriitainen, koska monipuolinen rinteiden käyttö lisää alueen käyttäjiä ja parantaa palvelutasoa.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Alueelle on juuri valmistunut uusi metsäsuunnitelma, jossa sovitetaan yhteen alueen eri tyyppistä virkistyskäyttöä. Mielakan puusto on ikärakenteeltaan vaihtelevampaa kuin muualla.
- Laskettelurinteiden ympärivuotisen käytön kehittäminen vaikuttaa alueeseen: esim. maastopyöräilyn kehittäminen lisää uusia reittitarpeita.

6. Kasarminmäki

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat:** Lähialueen asukkaat, koirien ulkoiluttajat, perheet, varhaiskasvatus ja perusopetus, palstaviljelijät
- **Kuntoilijat:** Jousiampujat

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kuntopolku, pallokenttä, kuntokeskus
- **Luonto:** Lajirikkaat ryteiköt, varttunutta kuusimetsää
- **Saavutettavuus:** Aivan Kouvolan keskustaa, kapea kaistale keskellä asutusta ja tärkeää kulttuurihistoriallista aluetta (vanha venäläinen kasarmi), helposti saavutettava arjen virkistyspaikka
- **Muut:** Kulttuuriympäristökasvatus, historia, erilaiset käyttötavat kuten viljelypalstat ja koirakenttä tuovat erityyppisiä käyttäjiä ja kohtaamisia

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Polun kunnostus etenkin mäissä, lisää aktiviteetteja, kuten ulkokuntoilupisteitä, turvallisuuden tunteen parantaminen – reitti liian hämärä, penkkejä ja roskikseja tarvitaan, mutta osa kokee, että rauhallinen miljöö on tarpeen säilyttää ja kuntoilun voi keskittää muille alueille.
- **Luonto:** Aluskasvillisuuden siistiminen, isoimpien puiden karsiminen jotta valaistus osuu reitille, vieraslajien torjunta ja hävittäminen.
- Erilaiset käyttötavat kuten viljelypalstat ja koirakenttä tuovat erityyppisiä käyttäjiä ja tarpeita.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Alueen lumenkaatopaikan muutos on edessä
- Vanhan ratapenkan purku on vireillä. Tanttarin ja Kasarminmäen välialue jää tulevaisuudessa risteysalueeksi uuden tielinjauksen myötä.
- Historian korostaminen hoitotoimenpiteissä ja mahdollisessa alueiden käytön suunnittelussa. Varovaiset käsittelyt säilyttävät alueiden erityisyyttä, "laadukas hoito"
- Lajirikkaus ja lähimaisema otetaan huomioon, korostetaan puistomaisuutta ja näkymiä poluilta.
- Alueen länsiosassa, Hinkismäellä, kasvaa vanhaa kuusikkoja, jonka alla on runsasta alikasvillisuutta ja mahdollisuuksia kasvattaa puustoa eri-ikäisrakenteiseksi. Hoitotoimenpiteillä tehdään elintilaa luontaiselle taimiainekselle ja ohjataan metsää kehittymään eri-ikäisrakenteiseksi.
- Uuden asemakaavan toteuttaminen tuo merkittäviä muutoksia alueen maisemaan.
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 3-5 vuoden kuluessa

7. Punkkerimetsä ja Alakylä

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat**
- **Kuntoilijat:** lenkkeilijät
- **Retkeilijät**

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Luontopolku ja laavu, Alakylässä on kotalaavu ja portaat Pyteränojan yli
- **Luonto:** Kaunis ranta- ja kulttuurimaisema, Kymijoen rantakaistaleella arvokas lehtomainen metsäsiivu, jossa on lahoppuuta. Kulttuurimaisemat, linnusto ja muut lajisto, kuten kiinnostavat kasvilajit, maisema- ja kulttuuriarvot: näkymät Kymijoelle ja Kymijoelta rantaan ja sillalle.
- **Muut:** Sotahistoria (tutka-asema), Korian silta tunnistettava maamerkki. Ympärillä luontevia taukopaikkoja, joilla historian havinaa

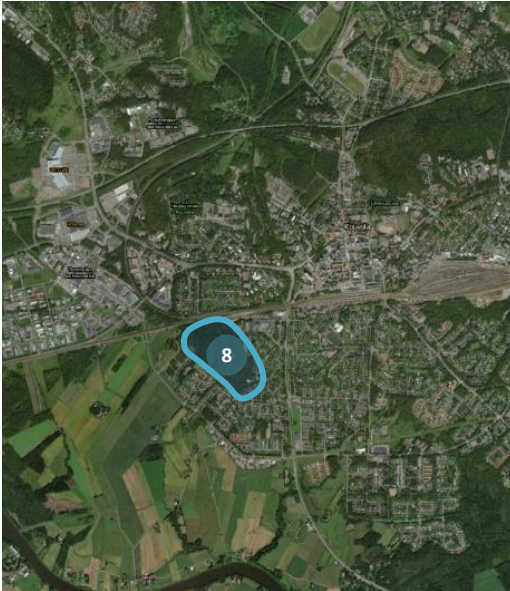
Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Polkujen kunnostus, ulkoilureitin brändääminen tunnetummaksi myös osana laajempaa kokonaisuutta, opastusta kulttuurihistoriasta, ympyräreitin mahdollisuus, Laavulta 90 asteen mutkasta tarvitsisi pohjoiseen tielle reitin, jottei tarvitsisi kulkea niin pitkää reittiä, rantautumispaikat ja muut taukopaikkojen rakenteet
- **Luonto:** Jättibalsamin poisto, luontopolun ulkopuolelta tylsä, tasainen maasto, ainoastaan purot ja joki poikkeuksia
- **Saavutettavuus:** Liian lähellä keskustaa, "pussikaljapaikat" sillan alla, rannassa ja laavulla lisäävät roskaantumista

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehty toimenpiteet)

- Historiallinen ja toiminnallinen (messualueella lähellä oleva) porttimainen sillan seutu, luonnonsuojelualue.
- Kymijoen raviinit ovat maisemapaiikka mutta myös haaste käytölle
- Kymijoen ulkoilureittisuunnitelmassa on otettu kantaa reitin linjauksesta ja palveluista esim. melojille
- Punkkerimetsä kaavoitettu T-alueeksi – tutka- asema, juoksuhautoja – Alue myrskytuhoaluetta, jonka vuoksi puustoa joudutaan uudistamaan

8. Töröstinmäki

"Polun varrella on kaunista metsää, isoja puita. Ei tarvitse parantaa mitenkään."

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat:** Lähialueen asukkaat, koirien ulkoiluttajat, perheet

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kuntopolku, harrastusmahdollisuudet
- **Luonto:** Rauhallisuus, kauniit näkymät
- **Saavutettavuus:** Kouvolan keskustaa, kapeat kaistaleet keskellä asutusta ja tärkeää kulttuurihistoriallista aluetta

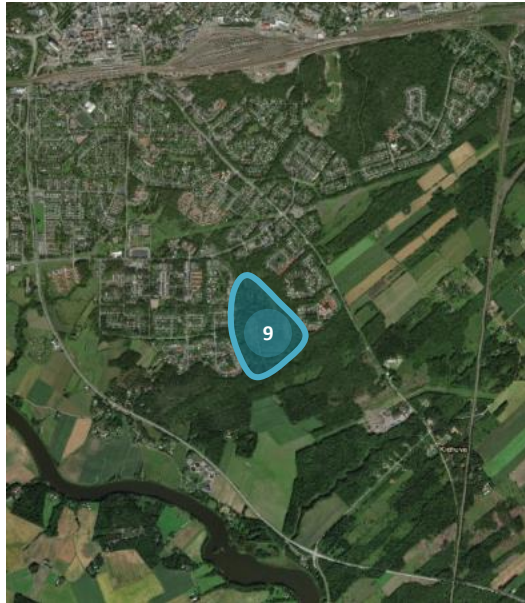
Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Luonto:** Kyselyssä toivottiin erityisesti alueen puuston säilyttämistä.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Töröstinmäen puusto on pääosin varttunutta tai uudistuskypsää metsää. Mänty on alueen pääpuulajina pohjoisosan koivuvaltaista reunaa ja kuusivyöhykettä lukuunottamatta. Männyt kestävät pitkään ulkoilumetsässäkin, varovainen uudistaminen aloitetaan pienialaisilla siemenpuuhakuilla samalla kun reuna-alueilla harvennetaan nuorempia metsiä.
- Töröstinmäellä vanha näkötorni ja kaunis luonnontilainen suo lisäävät virkistysarvoa. Nämä otetaan huomioon hoitotoimien suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Reuna-alueiden nuorilla metsillä on hoitotarvetta, asukkaat toivovat tonttien reunojen harvennusta
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 5-10 vuoden kuluessa

9. Pappikallio

"Todella edustava vanha metsä, jossa on vieressä monipuolista muuta biotooppia, erityisesti Nikulanpolun lähellä ja sen eteläpuolella. Puut ovat todella isoja ja komeita, järeää lahoppua on muodostumassa merkittäviä määriä."

Pääkäyttäjät

- **Ulkoilijat:** marjastajat, sienestäjät, koiran ulkoiluttajat, Vahteron koululaiset
- **Kuntoilijat:** pyöräilijät, suunnistajat, hiihtäjät (Mielakkaan, Soukeronlenkki)

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kuntorata, tulipaikka, luistelukentät ja lähiliikuntapaikka, koirapolku, luontopolku. Lähellä joenrannassa on muinaisjäännösalue, Pyydysmäki, Kustaan sodan sotilasleiri.
- **Luonto:** Vanhaa kuusimetsää, männikköä, kallioita ja vanha kivilouhos, "Parhaat metsät lenkin sisällä", notkoissa parhaat luontoarvot ja luonnonmetsää. Pienellä alueella on arvokkaita vanhoja metsiä ja se kytkeytyy kaakossa osaksi isompaa viherketjua. Pappikallio sai eniten ääniä luonnontilaisuuden tärkeyttä koskevassa kysymyksessä.
- **Saavutettavuus:** Nopea saavutettavuus

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Kuntoradan parantaminen (ojan ylitys ja kuorikehakepinta), lisää reittivaihtoehtoja hiihtäjille, nuotiopaikan ylläpitotoimet, koirapolkujen merkitseminen, lisää tietoa monelle tuntemattomasta kivilouhoksesta ja sotilasleiristä, lisättävä liityntäreiteistä infotaulut, Luontopolun opastus
- **Luonto:** Nuorten metsien hoito, asutuksen lähimetsät
- **Saavutettavuus:** Yhteydet Myllypuroon ja Kanalan/Ojamaan viereiseen suojelualueeseen, Alakylä-Mielakka, Kymijoen tulevalle ulkoilureitillä mahdollisuus yhdistää Alakylän luontopolkuun
- Alue sijoittuu Mäkikylän jätevedenpuhdistamon hajuvaikutusalueelle

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Arkeologisen selvityksen mukaan alueella sijaitsee Kustaan sodan aikaisen sotilasleirin kuoppia. Muinaismuistoalue otetaan huomioon alueen metsien käsittelyssä
- EU-rahoitettu Metsänhoitoyhdistyksen luontopolku on tällä hetkellä purkukunnossa, päätöstä polun kunnostamisesta tai purkamisesta ei ole tehty
- Pururadan sisälle jäävä alue ja lähiympäristö on luokiteltu arvometsäksi (omaehtoinen suojelu). Arvometsän alueella metsänhoito on ainoastaan vaaraa aiheuttavien puiden kaatamista.
- Vahteronmäen ja Pyydysmäen asuinalueiden eteläpuolella kasvavien nuorten metsien harvennukset ja taimikoiden hoitotoimenpiteet toteutetaan oikea-aikaisesti, jotta puusto kasvaa elinvoimaisena. Kunnoltaan heikentyneessä iäkkäässä kuusikossa tehdään poiminta- ja pienaukkohakkuu, jossa nuorempi, virkeä puusto saa lisää valoa ja kasvutilaa.
- Alueen vieressä sijaitsee Ojamaan suojelualue, jonne työpajassa nousi esiin reittiyhteystarve
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 5-10 vuoden kuluessa

Rauhoittavat retkeilyalueet

Esimerkkikäyttäjät	Retkeilijät, lintubongarit, kiireettömät liikkujat, lapsiperheet
Tunnusmerkit ja mahdollistajat / vahvuudet	• Luontoarvot korostuvat, hoito ja palvelut tähtäävät luonnonmukaisuuteen • Palvelut: luontopolut, lintutornit, kodat, nuotiopaikat, pitkospuut.
Haasteet ja tarvittavat hoitotoimet	• Luontoarvojen ja läheisen asutuksen ja käyttöpaineen yhteensovittaminen. Rauhantunteen vaaliminen – kohtaamispaikkojen yksityisyys samalla kun turvallisuuden tunne kaikilla liikkujilla säilytetään. Opasteiden ja rakenteiden kunnostus, kulunohjaus. • Hoitotoimissa keskitytään reittien varsille ja maisemien avaamiseen. Vanhapuustoisten metsien kunnon heikkeneminen tuo haastavaa yhteensovittamista.
Hyvinvointiarvot	Rauhoittuminen, luontoyhteyden kokeminen, maisema-arvot

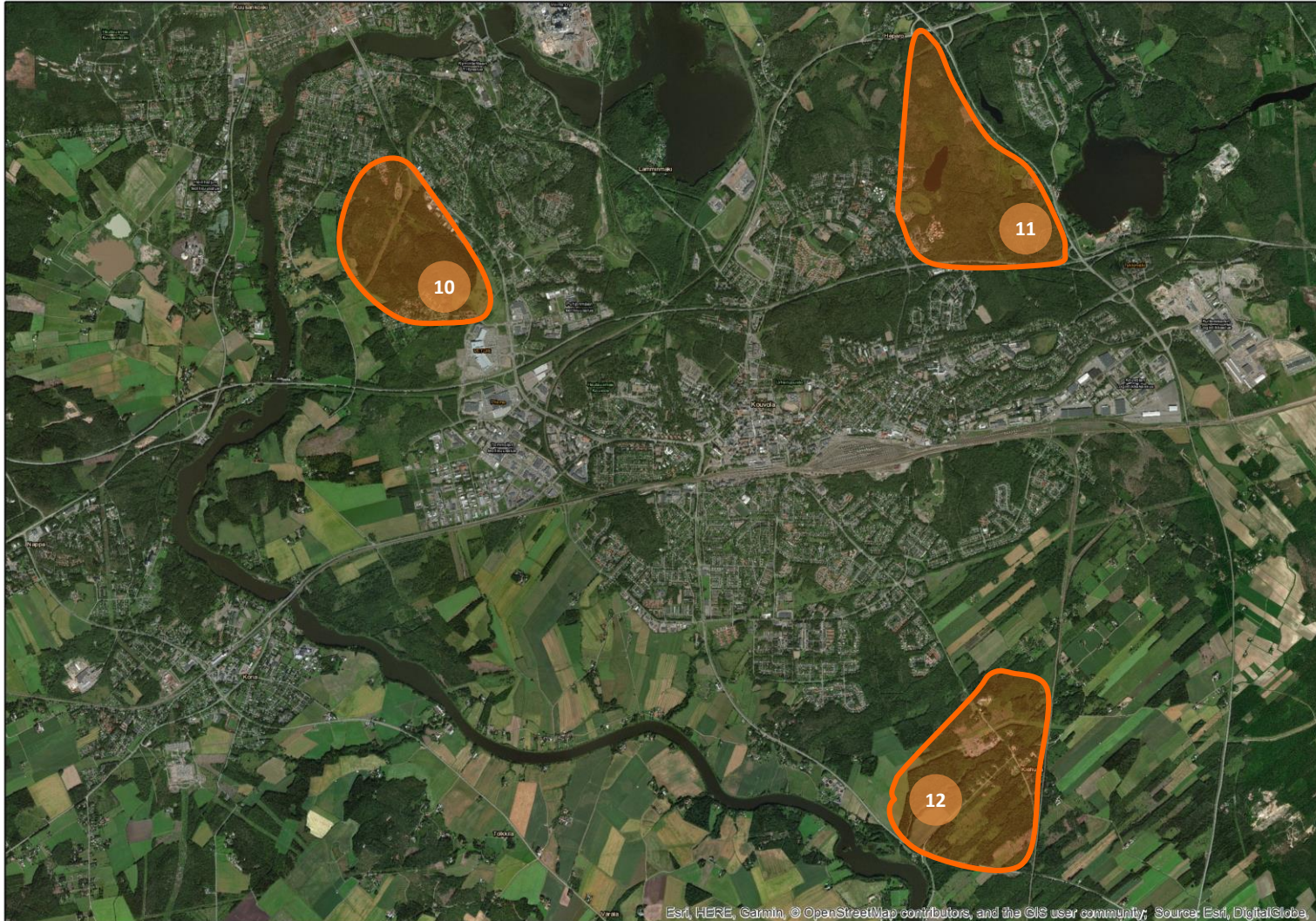

KUVA: Niivermäen rämeellä tuntee olevansa kaukana kotoa.

Alueelliset erityispiirteet, esimerkkejä:

NIIVERMÄKI JA KYTÖAHO	KALALAMME ALUE	MYLLYPURO
Helposti saavutettava arjen virkistyspaikka, terveysmetsä ja luontohelmi	Lähellä sijaitseva paikka, jonne tullaan myös varta vasten luontopolulle ja lammen rantaan.	Vanhaa metsää ja rantalehtoa. Luontokohde, jonne tullaan kauempaakin.

Rauhoittavat retkeilyalueet kartalla

RAUHOITTAVAT
RETKEILYALUEET

10 – 12

10. Niivermäki ja Kytöaho

"Niivermäen luontopolku on tärkeä, samoin lenkkeilyalue siellä. Se pitää ehdottomasti säilyttää tulevillekin sukupolville."

Pääkäyttäjät

- **Retkeilijät**, luontoharrastajat
- **Rauhoittajat**
- **Ulkoilijat**: Lapsiperheet, lapset (koulu- ja tarhaikäiset), varhaiskasvatus ja perusopetus

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut**: Luontotorni ja kuntorata, Rauhallinen reitti kulkea ja virkistäytyä
- **Luonto**: Hiljaisuus, monimuotoinen luonto ja lajirikkaus (pesivät joutsenet ja haikarat), luontopolku monipuolistaa käyttöä. Niivermäki nousi Kouvolan metsäkyselyssä yhdeksi tärkeimmistä virkistysalueista. Niivermäen suojelualue metsäalueen eteläosassa on Pappikallion ohella Kouvolan tunnetuin suojelualue.
- **Muut**: Helposti saavutettava laaja metsäalue

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö**: Niivermäen ulkoilureitin valaiseminen on ajankohtaista koska käyttö on lisääntynyt ja kasvaa edelleenkin, polun kunnostus, hankaliin ja kosteisiin paikkoihin poluille tarvittaisiin pitkospuut ja raput, ojitus, liikuntaesteisille muutamiin paikkoihin esim. apukaiteita istuimia, esim. puisia pölkkyjä levähtämistä varten. Pyöräilyn ja luonnonsuojelualueen yhteensovittaminen: vieressä erillinen kuntoilureitti, mutta osa pyöräilijöistä oikoo luonnonsuojelualueelle, kunnostetut polut vähentäisivät polulta poikkeamista ja säästäisivät muuta metsää.
- **Luonto**: Puuston säilyttäminen
- **Saavutettavuus**: Niivermäen ja Okanmäen reittien yhdistäminen

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehty toimenpiteet)

- Alueella on vireillä yleiskaavahanke ja lähialueella asemakaava. Alueen eteläpuolella maankäyttö on muuttumassa.
- Niivermäen suojelualueesta ja luontopolusta on saatavilla kaupungin verkkosivuilla hyvät opastusmateriaalit. Ne antavat hyvän pohjan kehittää luontotoimintaa ja tapahtumia.
- Työpajassa toivottiin alueelle uutta pohjois-eteläsuuntaista reittiyyhteyttä
- Suojelualueen hoitoa ohjaavaa hoito- ja käyttösuunnitelmaa ei vielä ole.
- Muun alueen puuston hoito keskitetään ulkoilureittien ja polkujen varsille. Isoja maisemamuutoksia pyritään välttämään, sillä metsä varsinaisen suojelualueen ympärillä muodostaa kokonaisuuden. Ikääntyvää puustoa uudistetaan varovasti ja vaihteittain.
- Alueen hoitotyöt on suunniteltu eikä alueella seuraavien vuosien aikana tehdä kasvatuksellisia metsänhoitotoimenpiteitä

11. Kalalammen alue

"Harkitsen parhaillaan alueelta asunnon ostoa juuri siksi, että luonto on aivan takapihalla."

Pääkäyttäjät

- **Retkeilijät**, luontoharrastajat
- **Ulkoilijat**: Koiran ulkoiluttajat ja koiraharrastajat, marjastajat, sienestäjät, varhaiskasvatus,
- **Kuntoilijat**: maastopyöräilijät, ratsastajat, uimaharrastajat, frisbeegolf harrastajat

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut**: Kuntopolku, rakennettua ulkoilualueita, riittävästi polkuja, kaksi taukopaikkaa ja pitkospuita. Virkistyttyminen ja vesi ovat tärkeitä elementtejä Kalalammella, joka palvelee monipuolista käyttäjäryhmää ja erilaisia toimintoja. Virkistyskäyttö ulottuu alueen pohjoispuolelle saakka.
- **Luonto**: Rikas eläinlajisto, kuten liito-orava, koskikara ja pikkusieppo, lahoppuut, vanha sekametsä, rämeet. Kalalampi, Käyräjoki ja niiden rannat nimettiin kyselyssä arvokkaiksi metsäkohteiksi. Kalalammen alueen luontoarvot nostavat asuinalueiden arvoa. Metsäkyselyssä esitettiin alueelle uutta suojelualuetta, jotta siellä säilyisi luonnonmetsää.
- **Muut**: Laaja ja moninainen alue, luonnon nopea saavutettavuus.

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö**: Lammen ympäri kulkeva reitti turvallisesti, polkujen kunnostaminen, kunnollinen taukopaikka, roskien keruu, roskien lisääminen, opasteiden lisääminen, penkit, reittien avoimena pitäminen, uimaranta ei esteetön liikuntarajoitteisille, hakkuut heikentävät marjastus- ja sienestysmahdollisuuksia, laduilla roskaa ei-elinvoimaisista puista eikä lumi tule ladulle asti metsässä, talvikävelypaikkoja kaivataan, sillä nyt ladut vievät tilan.
- **Luonto**: turvallisuus, helppokulkuisuus, valoisuus – risukoiden hoito ja polut auki
- Pohjoisempi lampi sijaitsee yksityisen maanomistajan maalla

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Kalalammen alueen pohjoisosa on yleiskaavassa AO –aluetta. Uutta asutusta ja uusia käyttäjiä on tulossa noin kymmenen vuoden aikavälillä.
- Tulevien vuosien lisääntyvää käyttöä ajatellen valmennushakkuut tulevilla rakennuspaikoilla ja viheralueilla ovat ajankohtaisia, jotta puusto ehtii sopeutua lisääntyvään tuuleen ja valoon. Metsänhoidolla saadaan ulkoilualueen metsien maisemakuvaan vaihtelua. Oikeaan aikaan toteutetuilla puuston harvennuksilla pidennetään puuston ikää ja elinvoimaisuutta.
- Polkujen aukaisu ja polkujen varsien harvennus koko alueella parantaa käytön edellytyksiä. Etenkin eteläosassa on painetta reittien ja näkymien avaamiseen.
- Eteläosan suopainanne on potentiaalinen ennallistamiskohde, joka lisäisi alueen monimuotoisuutta.
- Alueen eteläpuolella valtatie toisella puolella on maankäytön muutosalue.
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toimenpiteet toteutetaan vuoden 2020 aikana.

12. Myllypuro

Pääkäyttäjät

- **Retkeilijät**, luontoharrastajat
- **Ulkoilijat**

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Ulkoilureittejä, pitkospuut, luontotaulut. Pappikallio-Myllypuro on metsäkyselyn mukaan Kouvolan paras ulkoilureitti. Opastaulujen kunnossapito vie resursseja mutta parantaa alueen arvostusta.
- **Luonto:** Luonnonläheinen, rauhoittumisen ja luontoretkeilyn paikka, johon mennään tarkoituksella. Tunnettu suojelualue, jossa on alueellisesti edustavaa rantalehtoa ja lajistoa.

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Polun jatkaminen lenkiksi, pitkospuiden, luontopolun ja opasteiden kunnostaminen, luontoaiheisten infotaulujen korjaaminen, penkkejä levähtämiseen ja maisemien katseluun puron rannalle, taukopaikka.
- **Luonto:** Niittoa tai harvennusta pitkospuilla kulkemisen helpottamiseksi, läheisen metsän hakkuut aiheuttivat linnustolle vahinkoa, mm. töyhtötaiset ja harmaapäätikat katosivat tyystin.
- **Saavutettavuus:** Yhteys Kymijoelle asti siltojen ali, Kiehuvantien varteen autoilijoille näkyvä opaste mistä polku alkaa, Kymenlaaksontien puolelta reitin alkupään merkitseminen
- Pappikallion, Ojamaan ja Myllypuron välisiä polkuyhteyksiä tulisi parantaa

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Suojelualueen hoito on linjattu hoito- ja käyttösuunnitelmassa
- Suositulla alueella maapohjan kuluminen voi muodostua ongelmaksi: kostea, pehmeä maa muuttuu mutavelliksi
- Suojelualueita ympäröivä metsä on kuviotietojen mukaan iäkästä kuusikkoa, joka on ajan myötä altista hyönteis- ja myrskytuhoille
- Lehdon pohjan kuusettuminen happamoittaa pintamaata ja vähentää lehtokasvien esiintymistä
- Pohjoisosan suojelualueella ei vielä ole hoitoa ja käyttöä ohjaavaa suunnitelmaa

Tuntemattomat luontoalueet

Esimerkkikäyttäjät	Luontoretkeilijät, lintuharrastajat, "ei kukaan", uudet asukkaat
Tunnusmerkit ja mahdollistajat / vahvuudet	Luonnonsuojelualueita, linnustoltaan tai lajistoltaan arvokkaita alueita, vanhoja jättömaita
Haasteet ja tarvittavat hoitotoimet	• Sekä luonnon että maiseman monimuotoisuuden säilyttäminen samalla, kun potentiaalia tuodaan näkyväksi ja käytettävyyden edellytyksiä lisätään • Varsinaisten suojelualueiden hoito on määritelty hoito- ja käyttösuunnitelmissa. Hoitotoimenpiteet ympärillä tukevat luontoarvojen säilymistä. • Luontoalueet ja niiden lajisto eivät välttämättä kestä lisääntyvää käyttöä. • Kulunohjaus ja opasteet, liikkujien turvallisuus.
Hyvinvointiarvot	Rauhoittuminen, luonnon monimuotoisuus, luontohavainnot, kohtaamiset toisten harrastajien kanssa, uuteen asuinpaikkaan juurtuminen luonnon kautta

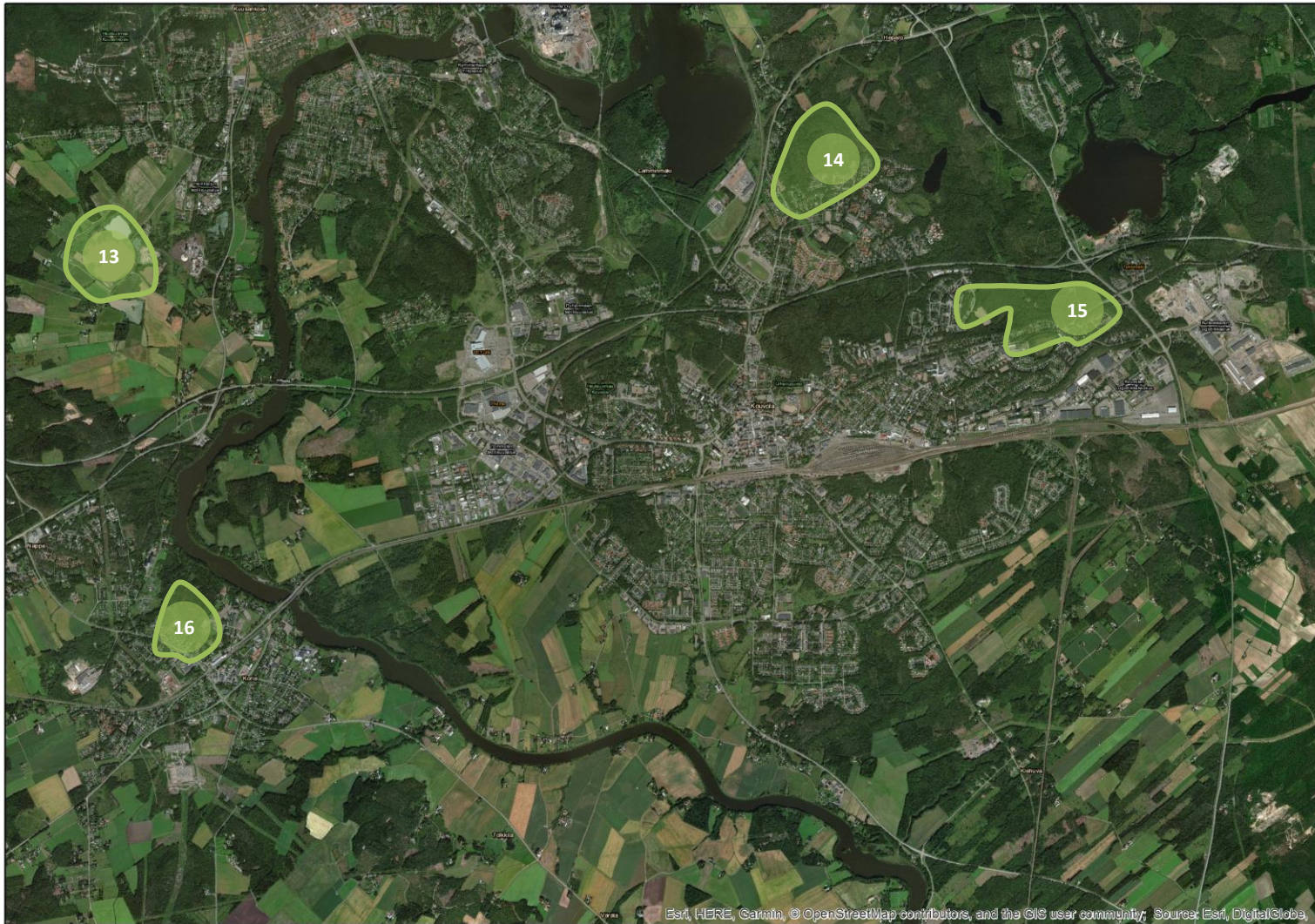

KUVA: Vanha kuusikko pioneeripuistossa odottaa uusia ulkoilijoita.

Alueelliset erityispiirteet

VAHTERMÄKI	KELTIN ALTAAT	PIONEERIPUISTO
Suojeltu kallionaluslehto on Natura- aluetta. Luonnontilainen helmi asutuksen keskellä.	Kevytsohkeaan altaista on muodostunut alueellisesti merkittävä lintukohde.	Asuntomessualueen lähimetsä, jossa on juuri toteutettu suunnitelman mukaiset hakkuut. Lisääntyvän käytön alue.

Tuntemattomat luontoalueet kartalla

TUNTEMATTOMAT
LUONTOALUEET

13 - 17

13. Keltin altaat

“Tämä pitää ehdottomasti lisätä alueen luontokohteisiin!”

Pääkäyttäjät

- Lintuharrastajat kauempaakin
- Jousimetsästäjät vuokratulla alueella

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Luonto:** Monipuolinen lintulajisto
- **Saavutettavuus:** Suurin osa tulijoista saapuu autolla. Reitistössä ja saavutettavuudessa on paljon kehittämistä.

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Käyttäjien turvallisuus altaan reunoilla, liikennejärjestelyt ja pysäköinti, opastus ja katselupaikojen rakentaminen
- **Luonto:** Kasvillisuuden kehittyminen pitkällä aikavälillä, esim. altaan reunojen umpeenkasvu ja jättömaille tyypilliset vieraslajit. Ympäristön maankäytön kehittyminen .

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Alueesta on tehty opinnäytetyö, jossa on linjattu altaan ja sen lähiympäristön kehittymistä: Kasvillisuuden hoidolla, reitistön kehittämisellä, pysäköintipaikkojen osoittamisella, rakenteiden ja opasteiden lisäämisellä parannetaan olosuhteita tarkkailla alueiden luontoa, erityisesti linnustoa. Alueen käyttöä ja alueella kulkemista ohjataan siten, että alueen luonto- ja virkistysarvot säilyvät ja voivat kehittyä entistä merkittävimmiksi. Opinnäytetyö löytyy Kouvolan verkkosivuilta osoitteesta: kouvola.fi/keltinaltaat
- Vanhalle ratapohjalle on alustavasti suunniteltu pyöräilyn pikareittiä. “Baana” toisi alueelle uusia liikkujia
- Eri toimijoiden yhteistyö parantaa kehittämisen edellytyksiä
- Alueen hoitotoimet ovat pääasiassa kehittämissuunnitelman mukaista maisemanhoitoa.

14. Vahtermäki

"Yksi harvoista paikoista joissa voi ratsastaa maastossa."

Pääkäyttäjät

- **Rauhoittajat**
- **Retkeilijät**
- **Kuntoilijat:** Suunnistajat, pyöräilijät, polkujuoksijat
- **Ratsastajat**

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut ja käyttö:** Vahtermäessä käyttäjät arvostavat sen luonnontilaista metsää, rauhallisuutta ja helppoa saavutettavuutta. Vahtermäen tarjoamaa ratsastusmahdollisuutta arvostetaan. Harvoja paikkoja joissa voi ratsastaa.
- **Luonto:** NATURA-suojelualue – kallionaluslehto. Vahtermäki yhdistyy pohjoisessa laajempaan metsä- ja peltoalueeseen, taajaman ja maaseudun rajaan.

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Luonto:** Alueen puustoa harvennettu onnistuneesti, koska kyselyssä tai työpajassa tullut palautetta
- **Saavutettavuus:** Yhteydet ratsastajille ja muille, työpajassa toivottiin reittiä Kalalammen ja Vahtermäen välille, jotta voisi tehdä pitempiä lenkkejä ja nauttia molemmista.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Vahtermäessä on kalliossa sijaitseva bunkkeri, joka on erotettu kaiteella.
- Opastustaulujen kehittäminen, kallionaluslehdon merkityksestä kertominen opastaululla
- Asutukseen rajoittuvilta reunoilta on tullut paljon asukastoiveita.
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 5-10 vuoden kuluessa

15. Viilansuo

"Eräs vanhan Kouvolan hienoimmista luontokokonaisuuksista. Keskellä kulkee upea noro."

Pääkäyttäjät

- Luontoharrastajat, seikkailijat, fiilistelijät, hitaasti taivaltavat

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Mahdollisuus rauhoittua ja olla yksin
- **Luonto:** Luonnontilainen suoluonto ja sitä ympäröivä vaihteleva metsä antavat aidon luontokokemuksen. Metsäkyselyssä Viilansuo nostettiin yhdeksi Kouvolan hienoimmista luontokokonaisuuksista: vanhan kuusikon ja rämeen muodostama alue on vastaajan mielestä ainutlaatuinen. Viilansuo on tuntematon helmi, työpajassa juuri kukaan ei tuntenut aluetta.

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kulkijoiden ohjaaminen opasteilla ja pitkospuilla
- **Luonto:** Liito-oravalle sopivat elinympäristöt lisäävät hoidon haasteita. Alueen puuston reuna muodostaa tienvarsimaisemaa pohjoislaidassa. Valtatien pohjoispuolella muuttuva maankäyttö voi lisätä melua. Lähialueen maan käytön muutoksen vuoksi suon vesitalous saattaa muuttua.

Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Alueelta on tehty luontoselvitys, jossa on kartoitettu myös liito-oravan esiintyminen alueella
- Puuston hoito kohdennetaan asutuksen ja teiden lähelle niin, että ydinosa saa kehittyä luonnonmukaisesti.
- Itäosan kuusikon kehittymistä erirakenteiseksi voidaan edistää varovaisilla poimintahakkuilla, jolloin alemmat puustokerrokset ja taimet saavat lisää valoa ja kasvumahdollisuuksia. Viitakummun asukkaat ovat toivoneet lisää valoa ja näkymiä. Jotta Viitakummun erirakenteiseksi kehittynyt metsä säilyttää elinvoimaisuutensa, sinne toteutetaan väljentävä poimintahakkuu. Hakkuu sovitetaan luontoarvoihin ja samalla huomioidaan asukkaiden toiveita.
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 1-5 vuoden kuluessa

16. Pioneeripuisto

"Tuoksut: metsä, sieni, raikas ilma, maan kosteus, puu, poljettu ruohikko, raikkaus."

Pääkäyttäjät

- Alueen asukkaat
- Koululaiset, päiväkodit
- Satunnaiset sotahistorian harrastajat

Vahvuudet & mahdollistajat käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Kun Pioneeripuiston kuusikossa sulkee silmät, voi kuulla marssivien saappaiden töminän kantautuvan menneisyydestä. Samalla monimuotoinen ulkoilualue ja luontoarvot tarjoavat nykyisille ja uusille asukkaille monimuotoisen, rikkaan lähimetsän kotiovelta.
- **Luonto:** Monipuolinen metsäalue, jossa on sekä luontoarvoja että menneestä käytöstä kertovia historiallisia rakenteita ja reittejä. Arvokas, monimuotoinen luonto on asukkaille alueen arvoa lisäävä tekijä. Vanhojen peltotilkkujen avoimena pitäminen lisää maiseman vaihtelevuutta ja antaa mahdollisuuden ottaa asukkaat mukaan hoitoon, esim. niittotalkoot.

Haasteet & tarvittavat hoitotoimet käyttäjien näkökulmasta

- **Palvelut:** Vanhat taistelurakenteet, mm. juoksuhaudat ovat liikkujille kiinnostavia mutta niiden ympäristö myös kuluu herkästi
- **Luonto:** Uusien asukkaiden myötä lisääntyvä käyttö ja hallitsematon kulku voi lisätä kulumista. Rantatörmä on helposti sortuvaa ja osa ranta-alueesta kuuluu Naturaan. Virkistyskäytön ja maisemien avauksen sovittaminen luontoarvojen suojeluun tuo haastetta hoitotoimenpiteisiin. Niittyjen avoimena pitäminen vaatii resursseja.

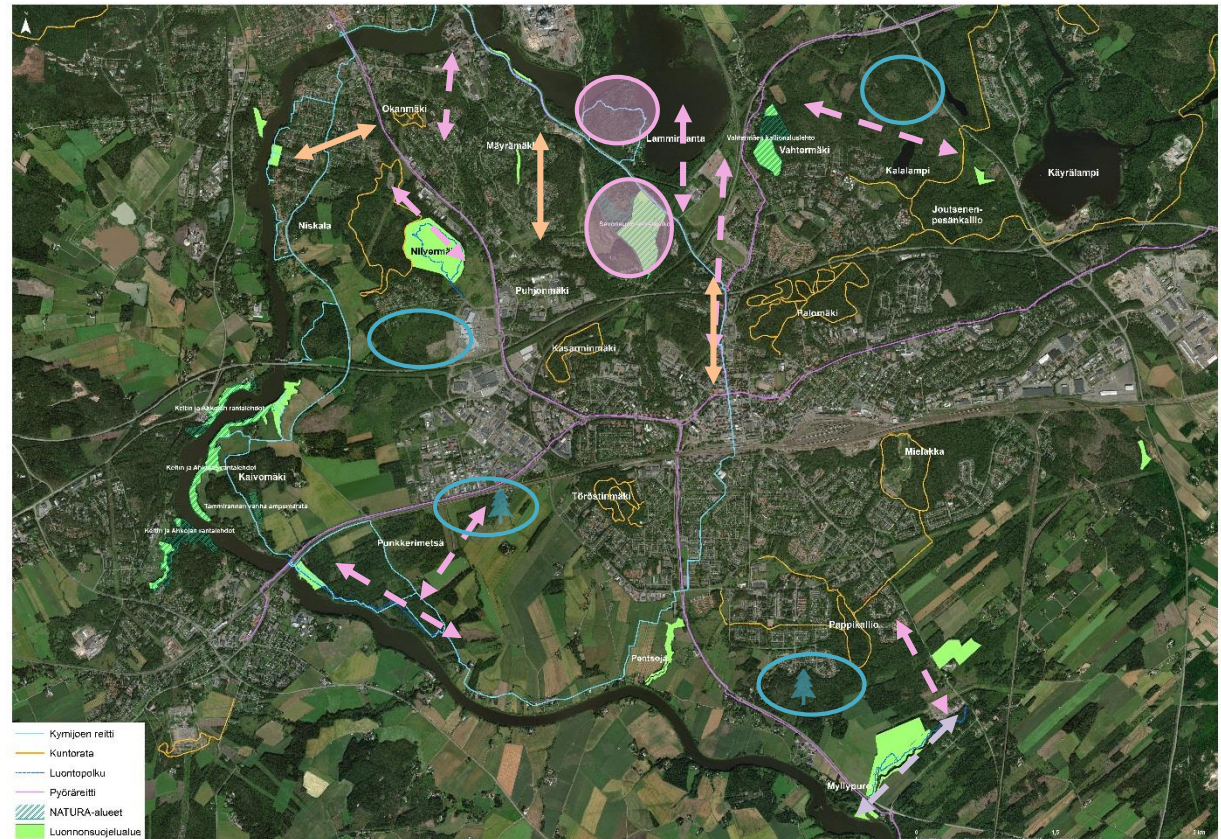
Muu data (puusto, suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet)

- Pioneeripuistoon on valmistunut vuonna 2015 metsäsuunnitelma, jonka mukaan on toteutettu hakkuita. Suunnitelman tavoitteena on uudistaa alueen puustoa vaihteittain ja pienipiirteisesti. Puuston kunnon seuraaminen alueella on tärkeää.
- Iäkkäiden kuusikoiden kunnon kehittymistä ei voida täysin ennakoida, koska alueella on ollut jo tuuli- ja hyönteistuhoja. Mikäli metsään alkaa tulla merkittäviä hyönteistuhoja, on mahdollista, että joudutaan tuhon etenemistä ehkäisemään hakkuilla.
- Myrskyn kaatamien puiden jättämiin pienaukkoihin on syntynyt luontaista taimikkoa. Taimikoita hoidetaan niin, että kasvamaan jääville taimille tulee lisää kasvutilaa.
- Pioneeripuistoon on valmistunut uusi luontopolku
- Pioneeripuiston ranta-alue on Natura-aluetta
- Toimenpiteiden kiireellisyys: toteutus 5-10 vuoden kuluessa

Tulevat, metsien käyttöön vaikuttavat muutokset

Tässä kartassa on kuvattu tulevaisuuden maankäyttöä metsäprofiilien lähetyviillä. Kartalla on esitetty maankäytön muutosalueet ja sellaiset yleiskaavan aluevaraukset, jotka vaikuttavat metsien hoitoon.

- Yleiskaavan mukaiset maankäytön muutosalueet on merkitty sinisellä renkaalla.
- Suunnitellut reittivaraukset ja työpajassa esiin nousseet yhteystarpeet on merkitty karttaan vaalean lilalla katkoviivalla.
- Työpajassa toivottiin reittiyhteyttä Kalalammen ja Vahteron välillä, polkuyhteyttä Punkkerimäeltä Koriansuoralle, yhteysreittiä Pappikallion ja Myllypuron välille ja yhteyttä Sääksniemen ja Kasakkakallion kautta Kymijoen ulkoilureille.
- Arvokkaat, kehitysmahdollisuuksia omaavat luonto- ja virksitysalueet, jotka eivät ole kaupungin omistuksessa, on merkitty karttaa vaaleanpunaisilla ympyröillä
- Uudet tielinjaukset on merkitty vaalean oransilla viivalla
- Maankäytön muutosalueilla voidaan tehdä valmennushakkuita puuston sopeuttamiseksi muutoksen. Näille alueille on kuvassa merkitty puusymboli.

Suosituksset

Suosituksat käytön ohjaamiselle ja hoidolle

Kymijoen rantavyöhyke, Okanmäki, Palomäki, Käyrälammen alue, Mielakka, Kasarminmäki, Punkkerimetsä ja Alakylä, Töröstinmäki, Pappikallion alue

Monimuotoiset ulkoilualueet

Käyttäjät

Tiedottaminen, maastokyltit mahdollisuus osallistua hoitoon esim. istutustapahtumat, risusavotta, ym aktiviteetteihin liittyvää toimintaa.
Suosituimpia leikkipaikkoja ovat rakenteeltaan vaihtelevat sekametsät: erilaisia piilopaikkoja, puita ja maisemapaikkoja. Asutuksen läheisyys luo turvaa metsässä leikkimiseen.
Metsään jätetyt roskat aiheuttavat lapsille huolta ja pelkoa, liikenteen ääni häiritsee rauhaa.

Metsäalueiden eri käyttötavoista tulevat tavoitteet

Hoidossa keskitytään aktiivisen virkistyskäytön edellytysten turvaamiseen. Arvometsäksi rajatut alueet ulkoilualueiden sisällä säilyttävät ja lisäävät metsien monimuotoisuutta.

Resurssit

Ulkoilualueiden hoitoon tarvitaan suhteellisen paljon resursseja, hoitotoimia toteutetaan **5-10 vuoden** välein. Ulkoilureittien ja latujen varsia harvennetaan säännöllisesti, jotta huolehditaan etteivät puut tule valaistuksen eteen.

Metsänhoitotoimet

Harvennukset toteutetaan harvennusmallien mukaan oikeaan aikaan, jotta puusto kehittyy pitkäikäiseksi. Maisemanhoitoa toteutetaan pienipiirteisesti, esimerkiksi ulkoilureiteiltä avautuvia näkymiä toteutetaan hakkuiden yhteydessä. Puustoa uudistetaan hallitusti ja tavoitteellisesti. Uudistaminen toteutetaan pääasiassa jatkuvan kasvatuksen menetelmillä, joita tuetaan tarvittaessa esim. täydennysistutuksilla. Puuston väljentäminen ja elinvoimaisuuden säilyttäminen pidentävät kiertoaikoja. Pienpuuston hoito toteutetaan suunnitelmallisesti, jotta saadaan nuoren puuston reserviä kasvamaan ja saadaan säilytettyä haluttu puulajijakauma.

Suosituksset käytön ohjaamiselle ja hoidolle

Huuhkajanvuori, Kalalampi, Myllypuron pohj.

Rauhoittavat retkeilyalueet

Käyttäjät

Reitistöä ja opastuksesta huolehditaan. Metsänhoitotoimilla ei haitata liikkumista, esim. Ei hakkuutähteitä poluilla.

Retkipaikat, pitkospuut, majojen rakentaminen ja helposti saavutettavat rannat ovat lapsille mielekkäitä liikkumispaikkoja.

Metsäalueiden eri käyttötavoista tulevat tavoitteet

Metsänhoidossa otetaan korostetusti huomioon näkymät maisemakohteisiin, uudet reuna-alueet maankäytön muutosalueilla otetaan huomioon ennen rakentamista, jotta virkistysmahdollisuuden säilyvät.

Resurssit

Retkeilyalueilla metsänhoito ei vaadi erityisiä resursseja. Metsäsuunnittelussa kiinnitetään huomiota metsän tunnun säilymiseen ja metsänhoitotoimien maisemavaikutusten minimointiin.

Metsänhoitotoimet

Harvennuksissa jätetään tietoisesti käsittelemättömiä alueita ja lahoppukeskittymiä sopiviin paikkoihin. Harvennukset toteutetaan harvennustiheyttä vaihdellen. Uudistaminen toteutetaan maisemavaikutuksia ja reitistön muutoksia minimoiden. Uudistamisen painopiste on jatkuvan kasvatuksen mentelillä. Voidaan toteuttaa myös pienialaisia, maisemaan sovitettuja pienaukkohakkuita. Säästöpuita jätetään suosituksia enemmän, lahoppuun määrää pyritään lisäämään hallitusti.

Suosituksat käytön ohjaamiselle ja hoidolle

Vahtermäki, Pioneeripuisto, Viilansuo, Keltin altaat

Tuntemattomat luontoalueet

Käyttäjät

Asukaspalautteet otetaan huomioon reuna-alueiden hoidossa. Tiedotetaan asukkaita viereslajien haitoista, jotta puutarhajätettä ei kipata suojelualueille asutuksen lähellä.

Isot kivenlohkareet, sammaleet ja vanhat kaatuneet puut ovat jännittäviä ja puoleensavetäviä asioita metsissä. Pimeät ja tiheät kuusimetsät ja pikkukuusi-ryteiköt ovat pelottavia, mutta toisaalta ruokkivat lasten mielikuvitusta.

Metsäalueiden eri käyttötavoista tulevat tavoitteet

Luonnonhoitotoimet, kuten lahoppuujatkumon kehittäminen, soiden ja lähteiden ennallistaminen, lehtojen hoito ovat keskeisiä toimenpiteitä tavanomaisten metsänhoitotoimien rinnalla.

Luonnonsuojelualueille tehtävät hoito- ja käyttösuunnitelmat linjaavat luontoalueilla sallittuja ja kiellettyjä asioita, esim. maastopyöräily ja suunnistustapahtumat.

Resurssit

Hoito kohdistuu pääasiassa ulkoilureittien varsille sekä tontteihin ja katuihin rajoittuville alueille. Resursseja tarvitaan suhteellisen vähän, koska hoidettava pinta-ala on rajallinen. Herkkien kohteiden lähistöllä toimiminen vaatii huolellista työmaiden suunnittelua.

Metsänhoitotoimet

Harvennukset ainoastaan reittien laidoilta. Otetaan tämä huomioon suunnitelmien kuvioinnissa. Liikkujien turvallisuus otetaan huomioon. Paikoin tehdään varovaisia, maisemiaan sopivia näkymien avauksia.

Kehittyvät luontaisesti, varsinaisia metsänuudistamiseen johtavia toimenpiteitä ei tehdä.

Metsäprofiilit metsäsuunnittelun näkökulmasta

Näkökulma	Perustelu	Suositus
Maankäyttö ja siinä tapahtuvat muutokset metsäalueilla ja metsiin rajautuvilla alueilla.	Maankäytön muuttuessa puuston kasvuolosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Metsäalueiden leikkautuessa syntyy äkillisesti uusia reunavyöhykkeitä puustoon, joka on kasvanut ehkä vuosikymmeniä metsän sisällä. Metsien valmentaminen muutoksiin riittävän aikaisessa vaiheessa ja mm. uusien reittien suunnittelu auttaa metsien erilaisten arvojen säilymistä. Esimerkiksi luontoarvoiltaan merkittävien metsäalueiden muutoskestävyyttä voidaan parantaa ja reunavaikutusta metsän sisäosiin voidaan vähentää kerroksellisuutta lisäävillä hoitotoilla. Myös käytön ja kulkemisen ohjaus reitistön suunnittelulla sekä kulun ohjaaminen hoitotoilla on tarpeen muutosalueilla.	Toteutetaan metsissä muutokseen valmentavia hakkuita yleiskaavan mukaisilla maankäytön muutosalueilla. Kirjataan nämä alueet metsäsuunnitelman kuviotietoihin ja toimenpide-ehdotuksiin.
Metsäprofiilien suhde hoitoluokkiin	Taajamametsien hoitoluokan avulla pystytään kuvaamaan yleisiä strategisia metsien käytön ja hoidon tavoitteita sekä arvioimaan tarvittavien hoitotoimien toistuvuutta ja kustannusvaikutuksia. Metsäprofiilien sisällä on eri hoitoluokan metsiä. Niiden sijaintia voidaan tarkentaa profiilin mukaan: esimerkiksi luontoalueille voidaan rajata laajemmin arvometsän tai ulkoilumetsän alueita ja intensiivisemmin hoidettavan lähimetsän alueita vähentää. Metsäprofiilit kertovat käyttäjien näkemyksen metsistä, hoitoluokitus kuvaa kunnossapidon strategista tarkastelua.	Arvioidaan metsäprofiilien alueiden hoitoluokituksen muutostarpeet
Metsäalueiden ja metsien tuottamat ekosysteemipalvelut ja niiden merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä	Kouvolan metsissä on eri selvitysten perusteella monenlaisia alueiden luontoon, maisemarakenteeseen, kulttuurihistoriaan ja virkistykseen liittyviä erityisarvoja. Metsän prosessit vaikuttavat esimerkiksi vedenkiertoon, pölynsidontaan ja pienilmastoon sekä hiilensidontaan. Ekosysteemipalvelujen kokonaistarkastelu toimii erityisesti taajamametsissä strategisen metsäsuunnittelun työkaluna tarjoten kokonaiskuvan metsien arvoista ja huomioon otettavista ja tuettavista luonnonprosesseista tarkemman metsäsuunnittelun tueksi.	Kokonaistarkastelu metsien tuottamista ekosysteemipalveluista
Virkistyskäytön käyttöpaine sekä virkistysreitistö vs. metsäalueen kulutuskestävyys	Erilaiset metsät kestävät eri tavoin virkistyskäyttöä ja tämä tulee ottaa huomioon erityisesti alueilla, joilla käyttöpaine on suuri. Eri käyttötapoja palvelevan virkistysreitistön suunnittelu sekä kulun ohjaaminen erityisen herkillä maasto-/metsäalueilla tukee metsien kestävää virkistyskäyttöä.	Käyttöpaineen, metsien kulutuskestävyyden ja virkistysreitistön yhteistarkastelu metsäprofiilien alueella
Metsäluonnon monimuotoisuus, puuston kunto ja puuston elinvoimaisuuteen vaikuttavat tekijät virkistysmetsien eri kehitysvaiheissa	Virkistysmetsissä ylläpidetään puiden elinvoimaa, edistetään metsäluonnon monimuotoisuutta ja ohjataan virkistyskäyttöä. Puiden pitkää elinkaarta tuetaan antamalla puille riittävästi kasvutilaa, jolloin latvukset ja juuristo kehittyvät vahvaksi. Virkistysmetsissä elinkaaren loppuvaihe on pitkä ja uusi puusukupolvi syntyy vaihteittain. Eri puulajien taimivaiheen vaatimukset mm. valon määrän suhteen on otettava huomioon. Luonnon monimuotoisuutta tuetaan esimerkiksi lahopuujatkumolla, ottamalla suunnittelussa huomioon metsän luontainen vaihtelevuus esimerkiksi kosteus- ja maaperäoloissa. Myös reitistösuunnittelu ja muu kulkemisen ohjaaminen tukee luonnon monimuotoisuutta vähentämällä kulutusherkän metsänpohjan lajiston tallautumista ja siihen liittyviä lajistomuutoksia.	Hoitotöiden toteuttaminen oikea-aikaisesti metsän kehitysvaihe ja luonnon monimuotoisuus huomioon ottaen. Metsäsuunnittelussa tarkastellaan kuviotason sijaan kokonaisuuksia, metsäprofiileita.
Metsäsuunnittelutilanne	Metsäsuunnitelma on luonteva väline erilaisten metsiin liittyvien näkökulmien tarkasteluun ja kokonaiskuvan muodostamiseen metsien tilasta, hoitotarpeista ja liittyvien suunnitelmien (esim. maankäytön muutos) vaikutuksista. Taajametsissä on hyödyllistä tarkastella kuviotason lisäksi isompia kokonaisuuksia (esim. Metsäprofiilit) ja tunnistaa niiden tavoitteita ja tarpeita.	Ajantasaiset metsäsuunnitelmat kaikille metsäprofiilien alueille

Suosituksia metsäprofiloinnista

- **Tiedottaminen:** metsäkävelyt ovat toimineet hyvin sekä kaupungin että konsultin toteuttamina.
- **Lapset, koulut ja päiväkodit:** Koulujen ja päiväkotien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys välittyi vastauksissa. Metsän peitteisyys olisi hyvä pyrkiä säilyttämään koulujen ja päiväkotien käyttämillä metsäalueilla. Seikkailuun kannustavan hoitamattomuuden ja metsän sisään astumaan rohkaisevien näkymien avaaminen. Valoisan ja tiheän vaihtelu, lahoppuut. Lasten luontosuhde muodostuu luonnossa. Metsässä liikkuminen ja leikkiminen pitäisi olla tuttua ja luontevaa.
- **Palvelujen tarjoaminen:** Suosituille ulkoilualueille ja taukopaikoille voidaan lisätä tarpeen mukaan esimerkiksi kompostikäymälöitä. (Metsää voi vastaajien mukaan käyttää myös vessana, mutta se ei ole tavoitetilä.) Kohteiden palvelutasosta ilmoitetaan esimerkiksi Kouvolan luonto-verkkosivuilla. Palvelutason määrittämisellä pystytään myös resurssimaan toimintoja ja yhdistämään eri yksiköiden tarpeita.
- **Uudistaminen:** Metsien ikärakenne on painottunut varttuneisiin ja uudistuskypsiin metsiin. Vaikka taloudellista tavoitetta ei olisikaan, varovaista, vaihteista uudistamista voisi edesauttaa ja pyrkiä siirtymään eri-rakenteisiin metsiin. Metsissä, jossa pääpuulaji on mänty, turvataan uuden mäntysukupolven syntymistä tarvittaessa täydennysistutuksilla.
- **Paikallishistoria:** Monella Kouvolan metsäalueella on historia. Vanhat sotilsleirin kuopat, bunkkerit ja tykkietit lisäävät lähimetsän luonnetta ja herättävät liikkujan uteliaisuuden. Onko tämä mahdollisuus hyödynnetty tarpeeksi hyvin? Voisiko metsänhoitotoimilla korostaa näitä avaamalla kohteiden ympäristöä ja raivaamalla hakkuutähteet pois.
- **Maisema:** Töröstinmäki, Palomäki, Kasarminmäki ovat kaupungin kaukomaisemassa näkyviä merkittäviä metsäalueita, joiden hoidossa on olennaista ottaa huomioon metsänkäsittelyn vaikutus kaukomaisemaan. Hakkuiden suunnittelu, korkeuskäyrien suuntaiset toimenpiteet, ja mäenlaen metsäsiluetin ehjänä pitäminen ovat tällaisia toimenpiteitä. Kaukomaisemassa näkyvillä rinteillä puuston maisemavaikutusta voidaan korostaa suosimalla saman puulajin ryhmiä
- **Harventaminen:** Hoidettuun metsään on helpompi astua sisään kuin tiheään pusikkoon. Luonnontilaisen kaltaiset kohteet metsän sisälle ja reunat avariksi ja turvallisiksi. Harvennushakkuiden etupainotteisuus.
- Maankäytön muutos tuo tällä hetkellä syrjässä olevia alueita vilkaamman käytön ulottuville lähivuosina. Monimuotoiset ulkoilualueet ja osa tuntemattomista luontoalueista sijaitsee kaupunkirakenteen sisällä tai välittömässä läheisyydessä. Rauhoittavat retkeilyalueet sijaitsevat taajaman ja haja-asutuksen rajoilla, porttina isommille selkosille.